

Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA)
T.a.v. de heer B. Wammes
Antonio Vivaldistraat 2-8
1083 HP Amsterdam

Verstuurd per e-mail

Den Haag, 14 september 2015

Ref: B15.19

Betreft: Consultatiedocument 'Aanpassing controleverklaring voor alle controles'

Geachte heer Wammes,

Graag maakt Eumedion gebruik van de mogelijkheid om te reageren op het consultatiedocument over de aanpassing van de controleverklaring voor alle controles. In het consultatiedocument wordt een nieuwe structuur voorgesteld voor de controleverklaringen van niet-organisaties van openbaar belang. Daarnaast wordt voorgesteld om de huidige standaarden die gaan over de controleverklaringen bij organisaties van openbaar belang (oob's) aan te passen. Eumedion kan zich vinden in de voorstellen van de NBA, maar heeft nog wel enkele opmerkingen en vragen. Het betreft het volgende:

1. De NBA stelt voor de huidige standaarden die gaan over de controleverklaring aan te passen en in overeenstemming te brengen met de nieuwe standaarden van de International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB). Als gevolg hiervan – zo valt in het consultatiedocument te lezen – komt de thans geldende NBA-standaard over de uitgebreidere controleverklaring ten aanzien van oob's (standaard 702N) te vervallen. De onderdelen van die NBA-standaard worden opgenomen in de onderliggende standaarden bij het consultatiedocument. In het consultatiedocument is niet aangegeven in welke standaard(en) de reeds bestaande onderdelen

van standaard 702N zijn verankerd en of de tekst daarvan gelijklopend is gebleven of is aangepast. Dit komt de toegankelijkheid niet ten goede. Eumedion geeft in overweging in het verdere proces nader aandacht te besteden aan de samenhang tussen standaard 702N en de onderliggende standaarden bij het consultatiedocument. Het gebruik van een transponeringstabel kan hierbij verhelderd werken.

2. Wanneer de accountant het oordeel over de financiële overzichten aanpast, dient hij de titel *Basis voor ons oordeel* aan te passen en een beschrijving te geven van de aangelegenheid die leidt tot de aanpassing (standaard 705, punt 20). Het is Eumedion niet duidelijk welke informatie in deze beschrijving moet worden opgenomen. Valt hier ook de onderbouwing van het aangepaste oordeel (zoals thans vereist op grond van standaard 702N, punt 15) onder? Gezien het doel van de aanpassing door de NBA lijkt deze interpretatie naast aannemelijk ook wenselijk.
3. De nieuwe controleverklaring voor oob's geeft inzichtelijke informatie over de gehanteerde materialiteit en de wijze waarop deze is bepaald, de reikwijdte van de groepscontrole en de kernpunten van de controle. Uit het door Eumedion gepubliceerde evaluatierapport van het AVA-seizoen 2015¹ blijkt dat één externe accountant geen *key audit matters* meldt bij een vennootschap (RoodMicrotec) die tot twee keer toe de publicatie van de jaarrekening moest uitstellen en de controlekosten ruim zag verdubbelen na de wisseling van de accountantsorganisatie. Dat de externe accountant geen *key audit matters* rapporteerde, kwam doordat hij een oordeelsonthouding bij de jaarrekening afgaf. In dat geval mogen geen *key audit matters* in de verklaring worden opgenomen (punt 33 van de huidige standaard 702N). De oordeelsonthouding werd wel gemotiveerd, maar toch wringt het verbod tot opname van *key audit matters*. Beleggers krijgen zo geen inzicht in de belangrijkste risicogebieden in de jaarrekening, die ten slotte wél is gepubliceerd door de vennootschap. Eumedion wil de NBA aanbevelen om dit verbod te heroverwegen.
4. Uit de nota naar aanleiding van het verslag bij de Uitvoeringswet richtlijn jaarrekening² volgt dat de accountant een actieve onderzoeksplicht heeft om materiële onjuistheden in het bestuursverslag te signaleren en daarover te rapporteren in de controleverklaring. Uit de voorbeeld-controleverklaringen blijkt dat de accountant alleen 'voor zover hij dat kan beoordelen' toetst of het bestuursverslag voldoet aan Titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW) en verenigbaar is met de jaarrekening. Dat gaat naar onze mening uit van een te enge opvatting van de inhoud van de wettelijke consistentietoets – zeker gelet op de aangepaste tekst van art. 2:393, derde en vijfde lid, BW³. Eumedion betreurt het dat de NBA in de voorbeeld-controleverklaringen niet uitgaat van de aangescherpte 'consistentietoets' en informatieverschaffing in de controleverklaring daarover, terwijl deze al vanaf 1 januari 2016 van kracht worden. Anticipatie op deze nieuwe verplichtingen had voor de hand gelegen.

¹ <http://www.eumedion.nl/nl/public/kennisbank/ava-evaluaties/2015-ava-evaluatie.pdf>, p. 5.

² Kamerstukken II 2014/15, 34 176, nr. 6, p. 7/8.

³ Kamerstukken II 2014/15, 34 176, nr. 7.

Wij zijn uiteraard graag bereid ons commentaar mondeling nader toe te lichten. Onze contactpersoon is Diana van Kleef (diana.vankleef@eumedion.nl, tel. 070 2040 302).

Met vriendelijke groet,

Drs. Rients Abma
Directeur Eumedion